ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ

Р Е Ц Е Н З И Я

От: проф. д-р **Валентина Любенова Николова-Алексиева,**
Университет по Хранителни Технологии - Пловдив,
Професионално направление 3.8. Икономика,
Научна специалност „Икономика и управление“
(Бизнес икономика и корпоративно управление)

Относно: конкурс за **професор** в област на висшето образвание 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8.Икономика, научна специалност „Икономика и управление (Здравеопазване)“, обявен от ВУАРР-Пловдив

1. Общо представяне на процедурата и кандидата.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „**Професор“** по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика” и научна специалност „Икономика и управление (здравеопазване)“ е обявен в Държавен вестник, бр.50/20.06.2025 за нуждите на катедра „Регионално развитие, агробизнес и туризъм” в Департамент по икономика и управление на ВУАРР - Пловдив.

В конкурса участва само един кандидат – доцент д.н **Иво Анастасов Димитров** от ВУАРР - Пловдив. Кандидатът Иво Анастасов Димитров завършва висшето си образование в Медицински Университет- гр. София – ФОЗ. Там придобива и ОКС „Магистър по здравен мениджмънт“. Кандидатът завършва и две магистърски степени в Стопанска Академия „Д.А. Ценов“, гр. Свищов - ОКС „Магистър по финанси“ и ОКС „Магистър по счетоводство и контрол“. В Медицински Университет - София той придобива ОНС „Доктор по сициална медицина“, а във ВУАРР- Пловдив – НС „Доктор на икономическите науки“. През 2025 година той придобива почетно звание „Доктор хонорис кауза“ на Университета по хранителни технологии, гр. Пловдив.

Кандидатът доц. д.н Иво Димитров притежава богат професионален опит, като последните години заема следните длъжности и позиции: Ректор на Международно Висше Училище по информатика и е-лидерство „Махатма Ганди“, гр. Пловдив; Член на съвета на директорите на ТЕХ Парк Пловдив – до 20.06.2025г.; Управител на институт по информация и иновативни технологии – гр. Пловдив; Зам. Председател на УС на Долина за дълбокотехнологични иновации – гр. Пловдив; Член на Съвета на настоятелите, Университет по хранителни технологии, гр. Пловдив; Доцент по здравен

мениджмънт, ВУАРР – гр. Пловдив.

Доц. д.н. Иво Димитров има получени редица награди и отличия за заслуги и обществен принос.

Всичко това допълва и без това широката палитра от знания, умения и компетенции, умело съчетани със солиден практико-приложен и административен опит.

Владее английски език, ползва на добро ниво руски език, *което му позволява да следи чуждестранните научни постижения и добрите управленски практики и да ги адаптира в университетска среда*.

Още тук трябва да споделя, че познавам доц. д.н Иво Димитров и *наблюдавам личностната, интелектуалната и в частност –научната и преподавателската му еволюция*. С пълна убеденост мога да потвърдя, че той е един *креативен, дисциплиниран, задълбочен, учен и колега*, *изключително коректен, компетентен специалист, който се отличава с интелектуално любопитство, професионализъм и научно достойнство.*

2. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност.

Кандидатът отговаря на всички задължителни условия по чл. 24 от ЗРАСРБ и на допълнителните изисквания на ВУАРР- Пловдив, съгласно чл. 15, ал. 1 на ЗРАСРБ и чл. 60 на ППЗРАСРБ.

По отношение изискването за придобита ОНС „Доктор“(*чл.60, ал.1, т.1 от ППЗРАСРБ*) – през 2016 г. Иво Димитров защитава дисертационен труд в Медицински университет – София на тема: „*Влияние на комуникативните умения върху основните характеристики на работната среда в здравните организации*”. Той придобива образователната и научна степен „доктор” (*диплома № МУС 000477 465-Д / 28.10.2016*) в професионално направление: 7.4. Обществено здраве.

По отношение на изискването за минимален академичен стаж (чл.60, ал.1, т. 2 от ППЗРАСРБ) - общият трудов стаж на доц. д.м Иво Димитров като преподавател във ВУАРР- Пловдив е над 5 години (*Удостоверение № 16/18.08.2025г*). Очевидно кандидатът покрива напълно законовото изискване за минимален академичен стаж от две години.

*По отношение на изискването за публикуван монографичен труд (чл.60, ал.1, т. 3 от ППЗРАСРБ) –*доц. Иво Димитров е представил хабилитационен труд на тема „Финансиране в здравеопазването“. Трудът е рецензиран от двама уважавани в научните среди рецензенти, публикуван е през 2025 г. в Академично издателство „Талант“ – ВУАРР, Пловдив, 2025, ISBN 978-619-203-509-9 и е с обем от 249 страници. Тематиката на монографичния труд, обектът, предметът и времевият период, за който се отнася, не предполага припокриване с дисертационния труд и монографията за заемане на академичната длъжност „доцент“, на кандидата, което отговаря на законовото изискване на чл.24, ал.1, т.3 от ЗРАСРБ.

По отношение на изискването да са представени други оригинални научно-изследователски трудове (чл.60, ал.1, т. 4 от ППЗРАСРБ) – кандидатът е представил още 2 монографии, 6 статии, 1 доклад и 2 учебника. От всички публикации 1 е отчетена като публикувана в SCOPUS или Web of Science, общо 6 статии и 1 доклад са посочени като такива в нереферирани списания. Всички те се отнасят за периода 2020 - 2025

година, което не предполага припокриване с публикации от предходни конкурси за заемане на академични длъжности и докторска степен.

По отношение на изискването да отговоря на съответните минимални национални критерии и на изискванията по чл. 1а, ал.2; (чл.60, ал.1, т. 5 от ППЗРАСРБ) – съгласно представената Справка, кандидатът е постигнал общо **660 точки** (от показатели: А- 50 т; В-100 т; Г-210 т; Д-180 т.; Е-120 т), което надвишава изискуемия праг от 550 точки. *Това доказва безспорно потенциала на кандидата за заемане на академичната длъжност и огромният труд, който той е положил.*

Доц. д.м Иво Димитров отговаря и на допълнителните изисквания за ВУАРР-Пловдив *съгласно ЗРАСРБ (чл. 2б, ал. 5) и чл.118, ал.2,т.6 от ПРАС в ВУАРР*.

По отношение на изискването да няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове (чл.60, ал.1, точка 6 от ППЗРАСРБ) – към момента не е установено такова.

Иво Димитров е и *разпознаваем изследовател* с приноси в областта на здравния мениджмънт и финансиране в здравеопазването. Цялостната педагогическа подготовка и дейност на доц. Димитров показва, че той е утвърден и уважаван преподавател в академичната общност. Многократните му участия на национални и международни форуми е доказателство за неговия потенциал да се развива и желанието му да работи за издигане имиджа на ВУАРР- Пловдив.

Въз основа на всичко посочено по-горе, относно разностранната и задълбочена преподавателска и научноизследователска работа на доц. д.м Иво Димитров, считам че ***той напълно отговаря на количествените и качествените изисквания*** *за заемане на академичната длъжност „професор" на ВУАРР- Пловдив.*

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. д.н Иво Димитров има осигурена преподавателска натовареност, която отговаря на приетия годишен норматив във ВУАРР. По спецификата на професионалното направление са покрити минималните 30 часа лекции .

Доц. Димитров е вече утвърден преподавател по редица дисциплини в ОКС „Бакалавър" и ОКС „Магистър" на ВУАРР -Пловдив. Отчетената му аудиторна и извънаудиторна заетост през последните 3 учебни години е между 480 и 500 часа, което значително надхвърля задължителния минимум.

Доц. д.м Иво Димитров се ползва с *голям авторитет* сред колегите си и сред студентите. Прилага съвременни методи за обучение, онагледява преподавания материал със статистически данни от интернет, стимулира активността на студентите чрез интерактивни методи на обучение.

Всичко до тук дава основание да се заключи, че доц. Иво Димитров е придобил достатъчно опит и рутина и свидетелства за професионализъм в преподавателската му работа. *Трябва да се отчете, че той притежава натрупан практически опит, което рефлектира върху начина му на преподаване и създава допълнителна приложна атрактивност на неговите знания.*

4. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Внимателното запознаване с научната продукция ми дава основание за следните изводи и обобщения:

Първо, доц. Димитров участва в настоящия конкурс с достатъчна научна продукция, чийто обем възлиза на *863 стандартни страници*. Относителният дял на самостоятелните публикации е 62 %, а публикациите в съавторство – 38 %, което свидетелства, че кандидатът за професор притежава *ярко изразена способност да балансира между задълбочената индивидуална работа и работата в екип.*

№	Вид на публикациите	Самостоятелни		В съавторство		Общо
		Бълг. език	Англ. език	Бълг. език	Англ. език	
1	Монографии	2	-	-	-	2
2.	Раздел от колективна монография	-	-	1	-	1
3.	Книга на база дисертационен труд	-	-	-	-	-
4.	Студии	-	-	-	-	-
5.	Статии	3	-	3	1	7
6.	Научни доклади	1	-	-	-	1
7.	Учебници и помагала	2	-	-	-	2
	Общо:	**8**	**-**	**4**	**1**	**13**

Второ, публикациите на доц. Иво Димитров разкриват амбицията му да изследва актуални, сложни и значими за съвременната наука и бизнес практика проблеми. Неговите интереси са най –вече в областта на здравния мениджмънт и финансирането на здравеопазването. В конкурса, доц. д.н Иво Димитров участва с 13 научни публикации, вкл. 2 монографии, 1 колективна монография, 7 статии и 1 научен доклад. *Всички те са пряко съотносими към дисциплините на конкурса.*

На инструментариума за *финансиране на здравеопазването* е посветена и самостоятелната му монография „*Финансиране в здравеопазването*", в която доц. Димитров изключително добросъвестно е събрал и обработил огромно количество информация. Основен акцент се поставя върху прилагането на основните функции на общественото здравеопазване като цялостен и интегриран подход към общественото здраве, обединяващ четирите функции на основните обществени здравни услуги - промоция на здравето, превенция на заболяванията, защита на здравето и управление на извънредни ситуации. Разгледани са основните функции на общественото здравеопазване в контекста на трансформация, което би довело до по-всеобхватен капацитет на общественото здравеопазване и свързаните с него сектори и би помогнало за ориентиране на капацитета на здравната система въз основа на здравните нужди на населението, като по този начин се гарантира по-координирано предоставяне на укрепване на здравната система, здравна сигурност, програми за специфични заболявания и други програми за обществено здраве. Разгледана е рамката за връзка между здравето и хуманитарната дейност, развитието и мира и представлява цялостен подход за интегриране на съображения за здраве в съвместните усилия на участници в хуманитарната дейност, развитието и изграждането на мира, като същевременно се обръща внимание на взаимосвързаните предизвикателства. Монографията *заслужава висока оценка както от теоретична, така и от практическа гледна точка.*Тя засяга тема и проблеми, отнасящи се пряко до тематиката на обявения конкурс.

Анализът на представените в настоящата процедура публикации показва, че те се отличават, както с актуалност и оригиналност, така и с ясна методическа рамка и професионална интерпретация на емпиричните резултати. Те не повтарят публикации, свързани с предходни конкурси. По своята съвкупност тези научни трудове разкриват задълбочен научен интерес на доц. д.м Иво Димитров в тематичната област на конкурса: здравеопазване.

Трето, представените по конкурса други публикации, освен монографиите и учебниците са ***8 на брой***. От ***тях 1 брой*** е публикувана в световните база данни SCOPUS и WoS. Препоръчвам на доц. Иво Димитров да публикува трудовете си в международни издания, както и такива в национални издания, на английски език (около 7,7 % от публикациите му са на английски език). *Това би увеличило значително потенциала на неговото творчество да стане разпознаваемо в международните научни среди.*

Четвърто, публикационната дейност на доц. Димитров се съчетава с висока цитируемост на неговите научни публикации. Общият брой на ***цитиранията е 18***, от които *8 бр са* в монографии и колективни томове с научно рецензиране а останалите са в нереферирани издания. Тази информация по категоричен начин доказва, че изследователските постижения на кандидата са *намерили признание и публична известност сред научната общност.*

Представените публикации атестират доц. д.н Иво Димитров като *сериозен, добросъвестен, задълбочен и перспективен научен работник.*

5. Основни принос на кандидата

Публикациите съдържат редица теоретични, методологични и научно-приложни постижения и приноси с различна степен на значимост за икономическата наука и здравеопазването:

- Към **научните приноси** могат да бъдат отнесени:

- идентифицирани са сравнителни модели на финансиране в международен контекст - изследванията представят различни подходи – от данъчно финансирани системи (напр. Великобритания) до смесени модели с елементи на здравно застраховане.
- извършен е задълбочен анализ на предпоставките и възможностите за развитие на финансовите инструменти в многогодишната финансова рамка на ЕС;
- извършен е критичен анализ на действащия модел за здравеопазване в България, подчертани са недостатъците на настоящата система за здравно осигуряване, като се акцентира върху демографските и икономическите предизвикателства.
- идентифицирани са икономическите ефекти върху здравето. Анализирано е влиянието на инвестициите в здравеопазването върху човешкия капитал и националната сигурност.
- подробно е представено развитието на финансовите инструменти в контекста на нормативната и стратегическа рамка;
- идентифицирани са възможностите за комбинирано използване на финансовите инструменти;

- Към **научно-приложните** се отнасят:
  - изведени са тенденциите за развитие на финансовите инструменти за периода 2021-2027 година;
  - направени са препоръки за усъвършенстване на инструментариума за оценка, одит и контрол на финансовите инструменти по ЕСИФ;
  - чрез прилагането на методите на регресионния и корелационния анализ е установена много силна статистически значима позитивна зависимост между усвоените средства по отделните Европейски структурни и инвестиционни фондове и динамиката на БВП на България през периода 2014-2022 година.
  - направени са предложения за усъвършенстване – въвеждането на диагностично свързани групи (DRG) и прогнозен модел за периода 2020–2025 г. се разглежда като ключова стъпка към по-ефективно разпределение на ресурсите.
  - извършени са емпирични изследвания - проведени са анкети и анализи, които показват как различни групи възприемат достъпа и качеството на здравните услуги, както и ефективността на финансирането.
  - направени са препоръки *за* управление на търсенето и предлагането – предлагат се стратегии за намаляване на разходите чрез оптимизация на здравните услуги и въвеждане на механизми за споделяне на разходите.

Обобщено научните постижения на доц. д.н Димитров могат да бъдат отнесени към групата на „обогатяване на съществуващите знания" и на „приложение на нови научни постижения в практиката", а така също и получаване на нови данни и факти за изучавани икономически обекти.

Казаното до тук ми дава основание да *направя заключение*, че представените трудове от кандидата за академичната длъжност „професор" *по съдържание и по количество са достатъчни за заемане на тази длъжност.* Наред с това трябва да се има предвид, че избраният научен профил отговаря на потребността за извършване на научни изследвания и преподаване в указаната научна специалност.

6. Критични забележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки, същевременно си позволявам да дам следните препоръки за бъдещата работа на кандидата :

- Препоръчам на кандидата, предвид широкото портфолио от знания и умения в областта на здравния мениджмънт и финансиране на здравеопазването да създаде Майсторски класове за обучение.
- Предвид изключително актуалната специалност на неговата хабилитация, препоръчвам на кандидата да активизира ръководството на докторанти, с цел изграждане на научна школа в това направление, което е в синхрон с мисията и една от основните задачи на всеки професор.

7. Заключение

Въз основа на гореизложеното мога да обобщя, че е налице една убедителна кандидатура за заемане на академичната длъжност „професор" на ВУАРР. Иво

Димитров е учен с голям потенциал, съчетаващ научно-изследователската с практико-приложната дейност, доказал своите постижения и в учебно-преподавателската работа.

Документите по конкурса свидетелстват, че са изпълнени и количествените, и качествените критерии на ВУАРР за заемането на академичната длъжност „професор”.

С пълна убеденост давам <u>ПОЛОЖИТЕЛНАТА</u> си оценка и препоръчвам на останалите уважавани членове на Научното жури да гласуват за присъждане на академичната длъжност „професор” на ДОЦ. Д.Н ИВО АНАСТАСОВ ДИМИТРОВ, в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (здравеопазване)“.

10.10.2025 г.
гр. Пловдив

Изготвил :

/ *проф. д-р В. Николова-Алексиева* /